Parlament Europejski
2019-2024

Komisja Gospodarcza i Monetarna

2023/2078(INI)

13.9.2023

PROJEKT OPINII

w sprawie unii bankowej – sprawozdanie za rok 2023
(2023/2078(INI))

Komisja Gospodarcza i Monetarna

Sprawozdawca: Ivars Ijabs

SPIS TREŚCI

Strona

PROJEKT REZOLUCJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO 3

PROJEKT REZOLUCJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

w sprawie unii bankowej – sprawozdanie za rok 2023
(2023/2078(INI))

Parlament Europejski,

– uwzględniając swoją rezolucję z 11 lipca 2023 r. w sprawie unii bankowej – sprawozdanie za rok 2022[1],

– uwzględniając działania następcze Komisji dotyczące rezolucji Parlamentu Europejskiego z 11 lipca 2023 r. w sprawie unii bankowej – sprawozdanie za rok 2022,

– uwzględniając raport roczny Europejskiego Banku Centralnego (EBC) z działalności nadzorczej w 2022 r. wydany 21 marca 2023 r.,

– uwzględniając sprawozdanie roczne Jednolitej Rady ds. Restrukturyzacji i Uporządkowanej Likwidacji (SRB) za rok 2022 przedstawione 30 czerwca 2023 r.,

– uwzględniając wniosek Komisji z 24 listopada 2015 r. dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 806/2014 w celu ustanowienia europejskiego systemu gwarantowania depozytów (COM(2015)0586),

– uwzględniając wniosek Komisji z 14 marca 2018 r. dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie podmiotów obsługujących kredyty, nabywców kredytów oraz egzekucji z zabezpieczenia (COM(2018)0135),

– uwzględniając komunikat prasowy Rady z 7 grudnia 2022 r. zatytułowany „Pranie pieniędzy: Rada uzgadnia stanowisko w sprawie surowszych przepisów”,

– uwzględniając komunikat prasowy Rady z 27 czerwca 2023 r. zatytułowany „Sektor bankowy: wstępne porozumienie co do wdrażania reform Bazylea III”,

– uwzględniając wniosek Komisji z 18 kwietnia 2023 r. dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 806/2014 w odniesieniu do środków wczesnej interwencji, warunków uruchomienia procedury restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji oraz finansowania działań w ramach restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji (COM(2023)0226),

– uwzględniając wniosek Komisji z dnia 18 kwietnia 2023 r. dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającej dyrektywę 2014/59/UE w odniesieniu do środków wczesnej interwencji, warunków uruchomienia procedury restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji oraz finansowania działań w ramach restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji (COM(2023)0227),

– uwzględniając wniosek Komisji z 18 kwietnia 2023 r. dotyczący dyrektywy Parlamentu

[1] Teksty przyjęte, P9_TA(2023)0270.

Europejskiego i Rady zmieniającej dyrektywę 2014/49/UE w odniesieniu do zakresu ochrony depozytów, wykorzystywania środków z systemów gwarancji depozytów, współpracy transgranicznej i przejrzystości (COM(2023)0228),

– uwzględniając sprawozdanie pięciu przewodniczących z 22 czerwca 2015 r. zatytułowane „Dokończenie budowy europejskiej unii gospodarczej i walutowej”,

– uwzględniając oświadczenie Eurogrupy z 16 czerwca 2022 r. w sprawie przyszłości unii bankowej,

– uwzględniając komunikat Komisji z 16 grudnia 2020 r. zatytułowany „Rozwiązanie problemu kredytów zagrożonych zaistniałego w następstwie pandemii COVID-19” (COM(2020)0822),

– uwzględniając opublikowany 28 lipca 2023 r. wynik ogólnounijnego działania na rzecz przejrzystości przeprowadzonego przez Europejski Urząd Nadzoru Bankowego (EUNB) w 2023 r.,

– uwzględniając dokument EBC z maja 2023 r. zatytułowany „Financial Stability Review” [Przegląd stabilności finansowej],

– uwzględniając sprawozdanie Europejskiego Trybunału Obrachunkowego z 12 maja 2023 r. pt. „Sprawozdanie specjalne nr 12/2023: Nadzór UE nad ryzykiem kredytowym banków – EBC zintensyfikował działania, ale należy zrobić więcej, aby zwiększyć pewność, że banki właściwie zarządzają ryzykiem kredytowym i odpowiednio się przed nim zabezpieczają”,

– uwzględniając oświadczenia prezesa Rady ds. Nadzoru EBC Andrei Enrii złożone podczas wysłuchań w Komisji Gospodarczej i Monetarnej Parlamentu Europejskiego 21 marca 2023 r. i 28 czerwca 2023 r.,

– uwzględniając oświadczenia złożone 20 września 2023 r. podczas wysłuchania publicznego Komisji Gospodarczej i Monetarnej z udziałem kandydata zaproponowanego na stanowisko prezesa Rady ds. Nadzoru EBC,

– uwzględniając oświadczenia przewodniczącego SRB Dominique’a Laboureixa złożone podczas wysłuchań w Komisji Gospodarczej i Monetarnej Parlamentu Europejskiego 1 marca 2023 r. i 18 lipca 2023 r.,

– uwzględniając półroczne sprawozdanie SRB dla Eurogrupy z 15 maja 2023 r.,

– uwzględniając wspólne oświadczenie Nadzoru Bankowego EBC, EUNB i SRB z 20 marca 2023 r. w sprawie zapowiedzi władz szwajcarskich z 19 marca 2023 r.,

– uwzględniając Protokół ustaleń z 27 czerwca 2023 r. ustanawiający ramy współpracy regulacyjnej w dziedzinie usług finansowych między Unią Europejską a Zjednoczonym Królestwem Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej,

– uwzględniając deklarację z 7 grudnia 2022 r. podpisaną przez przewodniczącą Komisji Gospodarczej i Monetarnej Parlamentu Europejskiego i uzgodnioną przez

koordynatorów sześciu grup politycznych Parlamentu (Europejskiej Partii Ludowej, Postępowego Sojuszu Socjalistów i Demokratów, Renew Europe, Zielonych / Wolnego Przymierza Europejskiego, Europejskich Konserwatystów i Reformatorów oraz Lewicy) w sprawie europejskiego systemu gwarantowania depozytów,

– uwzględniając swoją rezolucję z 14 marca 2019 r. w sprawie równowagi płci przy obsadzaniu stanowisk w obszarze polityki gospodarczej i monetarnej UE[2],

– uwzględniając art. 54 Regulaminu,

– uwzględniając sprawozdanie Komisji Gospodarczej i Monetarnej (A9-0000/2023),

A. mając na uwadze, że unię bankową, która obecnie obejmuje Jednolity Mechanizm Nadzorczy oraz jednolity mechanizm restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji, należy uzupełnić o europejski system gwarantowania depozytów (EDIS);

B. mając na uwadze, że ukończona unia bankowa poprawiłaby konkurencyjność i stabilność sektora bankowego, zwiększyłaby wybór dla konsumentów oraz ułatwiłaby dostęp do finansowania;

C. mając na uwadze, że banki UE poradziły sobie ze skutkami rosyjskiej agresji; mając na uwadze, że mają one kluczowe znaczenie dla stosowania sankcji wobec Rosji; mając na uwadze, że konieczna jest dalsza koordynacja, aby uniknąć obchodzenia sankcji;

D. mając na uwadze, że w odpowiedzi na apele Parlamentu Komisja zaproponowała reformę ram zarządzania kryzysowego i gwarantowania depozytów (ram CMDI);

E. mając na uwadze, że rozdrobnienie i brak transgranicznej konsolidacji unijnego sektora bankowego wpływają na jego globalną konkurencyjność; mając na uwadze, że zwiększyła się luka rentowności między bankami w UE i USA;

F. mając na uwadze, że silny sektor bankowy ma kluczowe znaczenie, by zapewnić wzrost gospodarczy, finansowanie małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) oraz przedsiębiorstw typu start-up, a także przejście na gospodarkę ekologiczną i cyfrową;

G. mając na uwadze, że wskaźnik kredytów zagrożonych nieznacznie spadł w pierwszym kwartale 2023 r. pomimo pandemii i rosyjskiej napaści na Ukrainę;

H. mając na uwadze, że prawodawcy UE wynegocjowali zasady wdrażania standardów Bazylea III w sposób chroniący konkurencyjność banków i uwzględniający specyfikę unijnego sektora bankowego;

I. mając na uwadze, że odpowiednio uwzględniono zagrożenia wynikające z podwyżek stóp procentowych;

Uwagi ogólne

1. potępia rosyjską napaść na Ukrainę oraz jej wpływ na naród ukraiński, UE i inne regiony; wzywa banki, by nadal ograniczały swoją ekspozycję wobec przedsiębiorstw

[2] Dz.U. C 23 z 21.1.2021, s. 105.

energochłonnych;

2. przypomina, że sektor bankowy odgrywa kluczową rolę we wdrażaniu sankcji i monitorowaniu ich przestrzegania; wzywa Komisję do stworzenia bazy danych na szczeblu UE, aby wspierać koordynację między bankami, usunąć luki w stosowaniu sankcji przez państwa członkowskie oraz ocenić sposób wdrażania sankcji przez banki UE;

3. wzywa instytucje, by pomogły pozostałym bankom UE działającym w Rosji przygotować się do uporządkowanego opuszczenia rynku rosyjskiego;

4. zwraca się do Komisji, by podczas następnej kadencji nadal traktowała jako priorytet ukończenie unii bankowej i unii rynków kapitałowych; podkreśla, że oba projekty oferują gospodarstwom domowym i MŚP dostęp do szerszego finansowania, zwiększają stabilność finansową, ograniczają skutki pogorszenia koniunktury gospodarczej, finansują przejście na gospodarkę ekologiczną i cyfrową oraz uwalniają potencjał wzrostu UE;

5. ostrzega, że niedawny wzrost rentowności banków unijnych nie jest wystarczający, by zapewnić ich konkurencyjność; podkreśla, że rozdrobnienie ogranicza zdolność banków do inwestycji strategicznych;

6. wzywa, by wspierać konsolidację w UE dzięki usuwaniu przeszkód regulacyjnych dla połączeń transgranicznych; podkreśla, że konsolidacja zwiększyłaby rentowność unijnego sektora bankowego i stabilność finansową;

7. podkreśla, że sektor bankowy powinien mieć kluczowe znaczenie dla przejścia na cyfrową gospodarkę neutralną pod względem emisji dwutlenku węgla oraz dla przeznaczania środków na energię ze źródeł odnawialnych;

8. ubolewa nad brakiem równowagi płci w Radzie Prezesów i Radzie ds. Nadzoru EBC oraz w zarządzie SRB; wzywa je do usunięcia tego braku podczas przyszłych nominacji;

Nadzór

9. zauważa, że współczynnik kapitału podstawowego Tier I wzrósł w pierwszym kwartale 2023 r., ale ubolewa nad spadkiem wskaźnika pokrycia wypływów netto;

10. odnotowuje dalszy spadek wskaźnika kredytów zagrożonych; apeluje o przyjęcie wniosku dotyczącego dyrektywy w sprawie przyspieszonej egzekucji z zabezpieczenia na drodze pozasądowej, aby rozwinąć wtórne rynki kredytów zagrożonych;

11. podkreśla, że ograniczone skutki niedawnej upadłości amerykańskich banków średniej wielkości dowodzą odporności unijnego sektora bankowego; podkreśla, że organy nadzoru UE skutecznie przeciwdziałały zagrożeniom wynikającym ze zmian w strukturze stóp procentowych; wzywa organy nadzoru, by kontynuowały ocenę ekspozycji na dalsze podwyżki stóp procentowych;

12. z zadowoleniem przyjmuje wyniki ogólnounijnego testu warunków skrajnych w 2023 r.

oraz fakt, że banki UE mogą wytrzymać spowolnienie gospodarcze; zauważa, że ekspozycja banków na ryzyko stopy procentowej zależy od ich struktury aktywów i modelu biznesowego;

13. wzywa do dalszej harmonizacji ram regulacyjnych UE, promowania konwergencji między organami krajowymi i wykorzystania dialogu nadzorczego do oceny rozwoju zagrożeń dla sektora bankowego;

14. z zadowoleniem przyjmuje porozumienie osiągnięte na szczeblu międzyinstytucjonalnym w sprawie wdrożenia standardów Bazylea III w UE; podkreśla, że ramy te nie zwiększą wymogów ostrożnościowych dla banków ani nie zaszkodzą ich konkurencyjności; zauważa, że nadal nie wdrożono standardów bazylejskich w odniesieniu do kryptoaktywów;

15. odnotowuje dalszy rozwój sektora pośredników finansowych niebędących bankami; ubolewa, że różne przepisy dotyczące tych działań mogą wiązać się ze znacznym ryzykiem; wzywa, by przyjąć odpowiednie podejście regulacyjne do działalności parabankowej, propagować uczciwą konkurencję wśród banków oraz zająć się ryzykiem wynikającym z ekspozycji banków na te działania;

16. podkreśla wagę połączenia dalszej integracji z wiarygodnymi zabezpieczeniami dotyczącymi kwestii państwa macierzystego i państwa przyjmującego;

Restrukturyzacja i uporządkowana likwidacja

17. z zadowoleniem przyjmuje podejście SRB do pogłębiania ocen restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji dzięki opracowaniu środków kontroli jakości planów restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji oraz ocenie, czy plany te można szybko wdrożyć;

18. pochwala decyzję nowego przewodniczącego SRB, by przeprowadzić kompleksowy przegląd strategiczny i opracować nowy plan działania;

19. podkreśla znaczenie ochrony hierarchii wierzycieli w restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji banków; z zadowoleniem przyjmuje wspólne oświadczenie Nadzoru Bankowego EBC, SRB i EUNB dotyczące pełnego wykorzystania instrumentów w kapitale podstawowym przed umorzeniem kapitału dodatkowego Tier I;

20. odnosi się przychylnie do propozycji reformy ram CMDI w odpowiedzi na apele Parlamentu; apeluje, by rozszerzyć zakres restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji, wyjaśnić oceny interesu publicznego oraz ograniczyć zakres pomocy państwa;

21. podkreśla rolę SRB i sieci bezpieczeństwa finansowanych przez podmioty rynkowe w ochronie podatników przed płatnościami ratunkowymi; wzywa do wprowadzenia mechanizmu ochronnego obejmującego linię kredytową z Europejskiego Mechanizmu Stabilności;

Gwarantowanie depozytów

22. ubolewa nad brakiem postępów w reakcji na apel posłów i posłanek do PE zawarty w

oświadczeniu z 7 grudnia 2022 r. o wznowienie negocjacji w sprawie EDIS;

23. z zadowoleniem przyjmuje wysiłki Komisji, by wyjaśnić zakres ochrony deponentów i zwiększyć konwergencję dzięki reformie dyrektywy 2014/49/UE w sprawie systemów gwarancji depozytów[3]; ostrzega, że nie można uznać, iż przegląd ram CMDI zastąpi EDIS;

24. podkreśla potrzebę składek do EDIS opartych na analizie ryzyka; wzywa do uwzględnienia instytucjonalnych systemów ochrony; apeluje o ocenę jakości aktywów bankowych; zaleca, by zacząć od grupowania płynności i stopniowego gromadzenia funduszy;

25. zauważa, że skuteczne ograniczenie ryzyka ma kluczowe znaczenie dla EDIS; podkreśla, że przegląd ram CMDI daje współprawodawcom możliwość wznowienia negocjacji w sprawie EDIS;

°

° °

26. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, Europejskiemu Bankowi Centralnemu, Jednolitej Radzie ds. Restrukturyzacji i Uporządkowanej Likwidacji oraz Europejskiemu Urzędowi Nadzoru Bankowego.

[3] Dz.U. L 173 z 12.6.2014, s. 149.